

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 23. januar 2009
Kontor: Civil- og Politiafdel-
ingen
Sagsnr.: 2008-150-0964
Dok.: JEE41628

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 227 (Alm. del), som Folke-
tingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. december 2008.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Henrik Dam Christensen (S).

Brian Mikkelsen

/

Barbara Bertelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 227 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvilke muligheder er der i dag for at hjælpe vidner, der både før og efter retssagen bliver udsat for chikane, afbrænding af biler, hærværk mod deres hjem m.v., hvor der er formodning om, at der er sammenhæng med vidneudsagnet, men politiet ikke kan bevise, at der er sammenhæng med vidneudsagnet?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil der henvises:

”Rigsadvokaturen er ikke bekendt med sager, hvor et vidne har været udsat for strafbare handlinger som nævnt i spørgsmålet, og hvor der har været en formodning om, at der er en sammenhæng mellem disse gerninger og vidneudsagnet, men hvor denne sammenhæng ikke har kunnet bevises.

Mere generelt kan jeg om spørgsmålet om den strafferetlige beskyttelse af vidner oplyse, at det følger af straffelovens § 123, at den, som med trussel om vold forulemper, eller som med vold, ulovlig tvang efter straffelovens § 260, trusler efter straffelovens § 266 eller på anden måde begår en strafbar handling mod en person, dennes nærmeste eller andre med tilknytning til denne i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten, straffes med bøde eller fængsel i indtil 8 år.

Det er ikke en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at anklagemyndigheden kan bevise, at gerningsmanden havde forsæt til at udøve pression mod vidnet for at få denne til at afstå fra at afgive en rigtig forklaring eller at henvende sig til politiet i anledning af en mulig strafbar handling. Det er således tilstrækkeligt, at det kan bevises, at den pågældende handling er udført i anledning af, at personen kan tænkes at kunne afgive eller har afgivet en sådan forklaring.

Kan det ikke bevises, at en strafbar handling er udført i anledning af en persons forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten, vil der afhængig af gerningens karakter efter omstændighederne i stedet kunne rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens almindelige bestemmelser om vold (§ 244), ulovlig tvang (§ 260), trusler (§ 266), hærværk (§ 291) mv.

Herudover giver straffelovens § 265 mulighed for at meddele en advarsel mod at trænge sig ind på, forfølge med skriftlige

henvendelser eller på anden lignende måde forulempe en anden person.

Om beskyttelse af en person i forbindelse med afgivelse af vidneforklaring i retten kan jeg oplyse, at et vidne i almindelighed har pligt til at afgive forklaring i retten, og retten har, såfremt vedkommende nægter at afgive forklaring, mulighed for at benytte forskellige tvangsmidler med henblik på at formå vidnet til at afgive forklaring.

I nogle straffesager kan der imidlertid efter en konkret vurdering være behov for særlig hensyntagen til et vidne, og politiet eller anklagemyndigheden skal i så fald underrette retten om dette, hvorefter retten skal bistå vidnet i fornødent omfang, jf. retsplejelovens § 193.

Et sådant særligt behov kan f.eks. være til stede, hvor vidnet efter en konkret vurdering må anses for særlig udsat bl.a. som følge af risikoen for pressio. Anklagemyndigheden og retten skal i sådanne tilfælde søge at begrænse de ulemper, som kan være forbundet med, at vidnet skal afgive forklaring i retten, herunder f.eks. ved at sikre at vidnet placeres i et særligt venturum, indtil forklaringen skal afgives, eller i øvrigt ikke unødigt konfronteres med tiltalte eller andre vidner i sagen.

Retten har endvidere mulighed for efter anmodning fra bl.a. anklagemyndigheden eller et vidne at træffe forhåndsafgørelse om dørlukning, referatforbud eller navneforbud. Retten kan under samme omstændigheder træffe forhåndsafgørelse om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, eller at vidnets bopæl eller navn, stilling og bopæl ikke oplyses for den tiltalte, såfremt betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, jf. herved retsplejelovens § 845, stk. 1.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 741 a, stk. 1, at der i sager om overtrædelse af bl.a. straffelovens § 123, §§ 244-246 og § 260 skal beskikkes en bistandsadvokat for den forurettede, hvis den pågældende fremsætter begæring herom. Retten har også i andre sager mulighed for efter begæring at beskikke en advokat for forurettede, når særlige omstændigheder taler for det, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 4. Sådanne særlige omstændigheder kan f.eks. foreligge i visse sager om grovere chikane, hvor forurettede er blevet truet og har været udsat for hærværk eller lignende.

Det er bistandsadvokatens opgave at hjælpe og vejlede den forurettede under sagen.

I sager om grovere overtrædelser af straffeloven, hvor bl.a. vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, skal der endvidere udpeges en kontaktperson for forurettede hos

politiet eller anklagemyndigheden, såfremt den forurettede forventes at skulle afgive forklaring som vidne i retten, jf. § 3, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1108 af 21. september 2007 om politiets og anklagemyndighedens pligt til at vejlede og orientere forurettede i straffesager og til at udpege en kontaktperson for forurettede.

I andre sager, hvor forurettede forventes at skulle afgive forklaring som vidne i retten, kan der udpeges en kontaktperson, hvis den forurettede efter sagens karakter skønnes at kunne få behov for vejledning, der går ud over den generelle vejledning, som modtages i forbindelse med anmeldelsen, jf. bekendtgørelsen § 3, stk. 2.

For andre personer end den forurettede, som forventes at skulle vidne i retten, skal der udpeges en kontaktperson, når vidnet efter sagens karakter og alvor skønnes at kunne få behov for støtte og vejledning fra politiet eller anklagemyndigheden.

Det er kontaktpersonens opgave at hjælpe og støtte den forurettede eller vidnet, når den pågældende henvender sig til politiet eller anklagemyndigheden. Kontaktpersonen skal endvidere vejlede om den forurettede/vidnets retsstilling under sagen, herunder rettigheder og pligter i forbindelse med afgivelse af forklaring som vidne i retten. Herudover skal kontaktpersonen informere om sagens gang og forventede forløb.”